

Utdrag ur

SILTE KYRKA GOTLAND VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLAN 2007

Ansvariga för vård- och underhållsplanen

Inför upprättandet av denna vård- och underhållsplan för Silte kyrka har kyrkan och kyrkogården besiktigats av undertecknad. Ansvariga för vård- och underhållsplanens olika delar anges här nedan.

(Namn inom parentes anger dock att i planen endast använts där angivet besiktningsprotokoll eller åtgärdsprogram, upprättat av resp. namngiven konsult.)

Kyrkobyggnad	Arkitekt Jan Utas
Elinstallationer och åskskydd	(Elingenjör Peter Ström)
Kyrkogårdsmur	Arkitekt Jan Utas
Kyrkogård	Arkitekt Jan Utas
Växtlighet på kyrkogården	Antikvarie Eva Selin
Kalkmålningar	Ej utsedd
Stenarbeten	Ej utsedd
Inventarier av trä	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av metall	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av sten	Antikvarie Rebecka Svensson
Textilier	(Textilkonsultfirma Lotine)
Kyrkklocka/-or	(Ing. Ingvar Rohr)
Övriga inventarier	Antikvarie Rebecka Svensson

Källförteckning

Otryckta källor

Handlingar i Gotlands fornsals arkiv, Visby

Inventering av inventarierna i Silte kyrka 2000-02, utförd av Birgitta Lerberg m.fl.

Inventering av Silte kyrkogård, utförd 1996 av antikvarie Torsten Gislestam, Gotlands fornsal.

Program med arbets- och materialbeskrivning för utvändiga restaureringsarbeten på Silte kyrka, upprättat 2007-09-15 av arkitekt Jan Utas, Visby.

Tryckta källor

Johansson, T. (red.), Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, 1990.

Lagerlöf, E., Svahnström, G., Gotlands kyrkor, 1991.

Rohr, I., Gotlands kyrkklockor och ringnings seder, 1985.

Svahnström, G., Svahnström, K., Måleri på Gotland 1530-1830, 1989.

Sveriges Kyrkor, Gotland volym 178, 1978.

Söderberg, B. G., Gotländska kalkmålningar 1200-1400, 1971.

Händelselista

ÅR	BYGGNADSDDEL ETC.:	REF.
----	--------------------	------

ÅR	BYGGNADSDEL ETC.:	REF.
o. 1150	Stavkyrka på platsen, varav grundläggningen påträffats i långhuset. (SvK anger ingen tillkomsttid men antar att stavkyrkan tillkommit ”sent” och att den skulle kunna sammanfalla med tillkomsttiden av kyrkans medeltida dopfunt, dvs. omkr. år 1200.)	GK, SvK
s. 1100-tal	Dopfunten av stenmästaren Sigraf (SvK anger ”o. 1200”).	GK, SvK
1204	Byggnadsår enligt Strelow.	Strelow
o. 1250	Koret byggdes, och ”kort tid därefter” uppfördes långhuset (SvK anger för koret ”något före 1200-talets mitt” och för långhuset ”en kortare tid ” därefter)	GK, SvK
	Kalkmålningar, glasmålningar i korfönstren, väggskåp.	GK, SvK
s. 1200-tal	Tornet byggdes	GK, SvK
	Altartavlans skulpterade mittparti.	
1200-tal	Gravhäll i korgolvet med runinskrift över Botfrid och Rudvi.	SvK
1200-tal?	Brand skadade kyrkan, ev. endast kortaket.	SvK
o. 1300	Kalkmålningar (apostlar) i långhuset (GKM daterar målningarna till ”1280”).	GK, GKM
1300-tal	4 st. träskulpturer (madonna, biskop, S:t Olof, fragmentarisk Kristusbild), nu i Gotlands fornsal	SvK
	Gravskrift på långhussockelns S sida: I översättning: ”Här vilar herr Petrus från Vall”).	
o 1400	Träskulptur (S:ta Birgitta), nu i Gotlands fornsal.	SvK
o. 1450	Kalkmålningar av ”Passionsmästaren”.	GK, GKM
1495	Kalkmålning i långhuset (tjuvmjölkanne kvinna).	GK, SvK, Inskr
o. 1500	Altartavlans flyglar	GK
	Kalkmålning, nu överkalkad, i långhuset.	SvK
Medeltid	Tornet skadades svårt, rasade delvis, och stod troligen en tid som ruin	SvK
	Ev. kan skadan knytas till Strelows uppgift om ett jordskalv 1540, då kyrkorna fick ”de Reffler oc Sprecker som findes huor de siden icke ere renoverede”.	Strelow
1728	Stora delar av inredningen förnyades	SvK
	Predikstol, sannolikt tillverkad av snickaren Olof Söderdahl och målad av Johan Hernell (GK anger ”o. 1750”)	SvK, GK
	Altarskrank (numera i Gotlands fornsal), sannolikt målat av Johan Hernell	SvK
	Bänkinredning, korbänk, den senare nu i Gotlands fornsal	

ÅR	BYGGNADSDEL ETC.:	REF.
	(bänkskärm), målad av Johan Hernell	
	Fattigstocken	
	Dopfunten målades.	
1738	Kyrkklockan omgöts.	SvK
1746	Tegeltak med nya sparrar på långhuset med ny, lägre takresning (tidigare brädtak). Byggmästare Anders Likmunds, Gerum.	SvK
1754	Brädväggen i tornbågen målades.	SvK
1756	Sakristiskrank ”bredvid altaret t.h.”.	SvK
1757	Sakristiskranket målades.	SvK
1758	Tegeltak (av ”Landscronategel” och ”Warbergtegel”) och nya ”band, Spärr och rjar” på kortaket, vilket tidigare var brädbelagt.	SvK
1762	Timglaset inköptes.	SvK
1766	En liten kyrkklocka inköptes (nedsmält 1894).	SvK
1774	Altartavla tillverkad av snickaren Olof Blomberg och målad av Johan Weller, sedan 1972 deponerad i Gotlands fornsal	SvK
	Nummertavla tillverkad av snickaren Olof Blomberg och målad av Johan Weller	
	Fattigstocken målades av Weller.	
1783-84	Tornhuven nybyggdes av tornbyggaren Mårten Suderbys i Gothem.	SvK
1830	Kyrkklockan sprack vid kimning.	SvK
1832	Årtal inskuret i långhusportalens dörrblad	SvK, Inskr
	Ny kyrkklocka, gjuten i Stockholm (nedsmält 1894).	
1842	Takreparation.	SvK
1853	Sockenmagasinet byggdes.	SvK
1854	Tornportalen ändrades genom bortbrytning av posterna och insättning av pardörrar med speglar	SvK
	Brädväggen i tornbågen revs bort	
	Nytt stengolv i långhuset av kalkstensplattor (omväxlande röda och grå; sannolikt ölandssten)	
	Bänkinredning i tornrummet.	
1864	Omläggning av kyrkogårdsmuren.	ATA
1868	Tornhuven nybyggdes/reparerades av byggmästaren Hans Tellström Fardhem	SvK
	Årtal i vindflöjeln.	SvK

ÅR	BYGGNADSDEL ETC.:	REF.
1860-tal?	Kyrkans fasader spritputsades (inkl. hörnkedjor och fönsteromfattningar)	SvK
	Dragstag av järn i långhuset.	SvK
e. 1875	Ljuskrona (16-armad) av mässing i långhusets Ö valv.	SvK
1885	Beslöts att plantera träd runt kyrkogården.	SvK
1892	Kyrkogården utvidgades 6 m åt S.	Kgdinv
1893	Kyrkklockan sprack.	SvK
1894	Kyrkklockan gjuten av Johan Beckman & Co, Stockholm, varvid även den lilla kyrkklockans metall återanvändes.	GKR, SvK
1896	Omläggning av taken och spritputsning av fasaderna.	SvK
1902(-03)	Restaurering efter förslag av arkitekt Gustaf Pettersson, Stockholm. Byggmästare Nils Pettersson, Visby:	SvK, GK
	– Avfärgning av väggar och valv i kyrkorummet (fragment av kalkmålningar upptäcktes men kalkades över)	SvK
	– Vindfång	
	– Bänkar	
	– Predikstolen målades	
	– Orgel (byggd 1900 av Åkerman & Lund, Stockholm). SvK uppger att orgeln byggdes 1903 av K. A. Andersson, Stockholm	ISO, SvK, ATA
	– Altarskrank	
	– Väggsåpet i koret restaurerades med bl.a. nya beslag till översåpet	SvK
	– Tornvalvet slogs av tegel (1903)	
	– Dörr till torntrappan (1903).	
1907	Kyrkogården utvidgades åt S.	SvK
1909	Glasmålningarna (6 rutor) och altarsåpet deponerades i Gotlands fornsal.	SvK
1912	Reparationer.	SvK
1949	Tornhuven reparerades efter förslag av arkitekt Olle Karth, Visby (bl.a. offerreglar, plåtkappor och profilerad panel).	SvK, ATA
1923	Kamin i långhusets NÖ hörn.	SvK
1936	Ljuskrona (12-armad) av mässing i koret.	SvK
1950	Åskledare.	ATA
1951-52	Restaureringsförslag av arkitekt Lennart Tham (ej utfört).	SvK
1955	Runinskrift frilades.	SvK

ISO	Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, red. Tore Johansson, 1990
Inskr	Inskrift i kyrkan
Kgdinv	Kyrkogårdsinventeringen 1996, Silte kyrkogård.
o	omkring
s	sent
Strelow	Hans Nilssøn Strelow, Cronica Guthilandorum, 1633
SvK	Sveriges Kyrkor, Gotland, bd VIII:3, 1992
t.	tidigt